

Lapin ELY-keskus
PL 8060
96101 Rovaniemi
kirjaamo.lappi@ely-keskus.fi

Metsähallitus
Ounasjoentie 6
96200 Rovaniemi
kirjaamo@metsa.fi

OUNASJOEN KALATALOUSALUEEN HUOLI OUNASJOEN SIVUVESIEN TILASTA

KALATALOUSALUEEN TEHTÄVÄ JA TOIMIVALTA

Kalataloudella ja vesienhoidolla on yhteinen päämäärä: vesien hyvä tila. Kalatalousalueiden ja vesienhoidon toimijoiden yhteistyöllä voidaan saada vaikuttavampia tuloksia yhteisten tavoitteiden edistämiseksi. Kestävä kalatalous saavutetaan parhaiten, kun eri tahojen voimavarat yhdistetään.

Kalakannat säilyvät vahvoina ja tuottavina vain, kun kaloille on tarjolla sopivia ja hyvälaatuisia elinympäristöjä. Eri kalalajeilla on toki erilaisia vaatimuksia. Kuha viihtyy sameavetisillä järvillä ja taimen vaatii hapekasta jokivettä, kun taas monet särkikalat selviävät melko vaatimattomissa oloissa. Kaikki kalalajit tarvitsevat kuitenkin riittävästi sopivia lisääntymis- ja poikasalueita sekä ravintoa ja happea. Vesistöjen hyvä kunto on kestävän kalatalouden kulmakivi.

Kalatalousalueiden lakisääteinen tehtävä on kehittää alueensa kalataloutta ja edistää kalavarojen kestävää käyttöä ja hoitoa.

Kalatalousalueet ovat julkisoikeudellisia yhdistyksiä, joiden tarkoituksena on kehittää alueensa kalataloutta sekä edistää jäsentensä yhteistoimintaa kalavarojen kestävästä käytöstä ja hoidon järjestämiseksi. Toimintaa ohjaa kalastuslaki ja kalatalousalueen säännöt.

Kalatalousalueet laativat alueelleen käyttö- ja hoitosuunnitelman, joka on kalatalousalueen toimintaa ohjaava asiakirja ja jossa muun muassa linjataan kalastuksen järjestäminen ja kalaveden hoitotoimenpiteet kalatalousalueen toimialueella. ELY-keskus hyväksyy ja valvoo käyttö- ja hoitosuunnitelman toimeenpanoa.

Kalatalousalueen tehtävänä on myös hoitaa jäsentensä edunvalvontaa. Kalatalousalue järjestää alueensa kalastusvalvonnan sekä hoitotoimenpiteiden ja kalastuksen seurantatietojen keräämistä.

OUNASJOEN SIVUJOKIEN TILA JA KUNNOSTUSTOIMENPITEIDEN TARVE

Olemme huolissamme Ounasjoen sivujokien vedenlaadusta ja kalataloudellisesta tilasta. Asia on tuotu esille kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelmassa, jossa on mm. listattu ne joet, joihin tulee tehdä kunnostustarvekartoitus, kunnostussuunnitelmat ja kunnostukset sekä Lapin ELY-keskuksen tekemä Tainiojoen ja Ylä- ja Ala-Kerpuanjokien ennallistamistarpeen arviointiselvityksessä, joka on tehty kesällä 2024.

Katsomme, että on tarvetta Ounasjoen sivujokien ja niiden valuma-alueiden kunnostustoimenpiteille. Tarvetta ennallistamiselle on sekä valuma-alueella että jokiuomassa.

Uittosäntöjen kumoamisen yhteydessä ei ole tehty kalataloudellisia kunnostustoimenpiteitä. Lisäksi jokien valuma-alueiden pinta-alasta on huomattava osa ojitettu ja pääosa ojituksista on tehty valtion mailla. Lisäksi tierummut ja muut esteet aiheuttavat kaloille noususteitä.

Valuma-alueelta tulevalla kuormituksella on merkittävä rooli joen rehevöitymiselle ja veden laadulle ja sitä kautta kalakantojen tilaan.

OUNASJOEN KALATALOUSALUEEN ALOITE

Edellä mainittuihin perusteluihin viitaten, esitämme että Lapin ELY-keskus ja Metsähallitus aloittavat mahdollisimman nopeasti kunnostustoimenpiteet Tainiojoen ja Ylä- ja Ala-Kerpuajojilla ja niiden valuma-alueilla.

Katsomme, että selvitys ”Ounasjoen sivujokien, Yli-Kerpuanjoki, Ala-Kerpuanjoki ja Tainiojoen uomien ja valuma-alueiden ennallistamistarpeen alustava arviointi” on riittävän laaja ja arvioinnissa on hyvin tuotu esille kunnostuksen tarpeet sekä toimenpiteet. Katsommekin, että arviointi on esiselvitys jokien kunnostuksen suunnittelulle ja toteuttamiselle. Selvitys on tämän aloitteen liitteenä.

Rovaniemellä 18.10.2024

Ounasjoen kalatalousalueen hallitus

LIITE Ounasjoen sivujokien, Yli-Kerpuajoki, Ala-Kerpuajoki ja Tainiojoen uomien ja valuma-alueiden ennallistamistarpeen alustava arviointi